

om morgenen kl. 7, før de går hjemmefra og på arbejde, går hen til deres computer, stiller ind på Internettet og tager stilling til dagens 10 spørgsmål: Ja, nej, ved ikke, og så går glade ud i verden, fordi det er et meget, meget demokratisk samfund, vi har?

Det ville jo være den ultimative folkeafstemning, at det var folket, der hver morgen afgjorde det, men tror man overhovedet, at det ville være et samfund med sammenhæng og kontinuitet, tror man overhovedet, at de upopulære beslutninger nogen sinde ville blive truffet, og tror man overhovedet, at det ville være et samfund med fremdrift?

Derfor er selve folkeafstemningsdiskussionen andet og mere end en eller anden romantisk drøm om, at vi skal ud at lave kampagne tre gange om året i stedet for hvert tredje år. Det er fundamentalt en diskussion om, om det repræsentative demokrati er det bedste, mest effektive demokrati, eller om plidderpladderdemokratiet ude ved computerne er fremtiden.

Den værdidiskussion er man nødt til at have, inden man går i gang med paragrafdiskussionen. Og det er lidt den samme, som statsministeren rejste. Statsministeren fortalte os jo, at vi er det mest decentrale samfund i verden, osv. Og det er da sikkert rigtigt, men dér trænger vi vel også til diskussionen om, om det decentrale samfund er nogen lykke, i alt fald om det decentrale samfund er en lykke for de mest udsatte grupper og de svageste grupper. Er det ikke sådan, at nogle af dem, der i dag bliver behandlet, var jeg ved at sige, i kommunerne, som der træffes afgørelse om i kommunerne, i virkeligheden har et ganske dårligt liv, fordi kommunerne ikke lever op til deres ansvar, fordi der måske er for få af de forskellige?

Den diskussion, om samfundet er skruet rigtig sammen, må ikke ende i en paragrafdiskussion, men skal være en værdidiskussion, der starter det her. Og på den måde er det vores opfattelse, at det kan være meget frugtbart, det kan være en glimrende måde at gå i gang med at røre de her emner på, ikke fra starten fordi man partout vil have en speciel artikelformulering, men fordi der er nogle grundlæggende diskussioner i samfundet, vi må have.

Vi tror, det er på tide at tage sådan en diskussion. Men om det så til sin tid skal føre frem til grundlovsændringer, eller det skal føre frem til noget andet, må vi så se.

For det, der vel er vigtigt at få understreget også i en debat som i dag, er, om det i virkelig-

heden grundlæggende er grundloven – for så at bruge statsministerens sammensætning af ord – der er problemet. Er det den, der er interessant? Er det grundlovens paragraffer, der er interessante? Eller er det spørgsmålet, om det danske samfund og de enkelte mennesker i det danske samfund faktisk lever op til grundloven?

Vi kan indskrive nok så mange menneskeretligheder. Vi kan indskrive nok så mange antidiskriminationsbestemmelser. Vi kan indskrive alle de fine ord. Hvis ikke politikere og alle andre mennesker i det danske samfund i deres dagligdag prøver at leve op til den ånd og de ord, der er skrevet i grundloven, er det hele jo ligegyldigt. Diskriminationen kan vi da ikke fjerne herinde, hverken den etniske diskrimination eller ligestillingsdiskriminationen eller aldersdiskriminationen.

Vi kan da ikke herinde sidde 179 mennesker – nu er der lidt flere, fordi der også er nogle ministre, der ikke er medlem af Folketinget, men så lad os sige 185, eller hvor meget det er – og afgøre, at ude på arbejdspladsen, ude i boligkomplekset, ude på ældrecentret, ude i erhvervslivet diskriminerer man ikke. Vi kan lægge nogle retningslinjer, men vi skal da kæmpe for, at diskriminationen ikke foregår.

Og derfor er jeg lidt bange for, at man luller sig ind i den dér tanke om, at man tror, at der er nogle ting i det danske samfund, som nogle af os er meget imod, eksempelvis racediskriminationen, som man kan komme til livs ved en grundlovsdiskussion. Den kan man kun komme til livs på en hel anden måde, og dér vil vi alle sammen i uddannelsessystemet, i kultursystemet, alle steder gå ud med budskabet om, at det er hvert enkelt menneske, der i sin dagligdag skal sige ja og nej til, hvad man finder er rigtigt og forkert, og dermed også nej til de galninge, der render rundt og tror på, at der er forskel på racerne og deres intelligens.

Hele den diskussion må ikke blive pakket ind i en paragrafdiskussion i grundloven, og det er derfor, jeg sådan advarer en lille smule mod, at man, når man skriver alt det her om menneskerettighederne, tror – jeg siger ikke, at SF tror det – at man grundlæggende får et bedre dansk samfund med mindre diskrimination eller et mindre problem på det område af, at vi tager en grundlovsændring. Vi skal hele tiden gøre noget helt, helt andet for at modvirke de tendenser, som jeg tror, at et stort flertal i det danske Folketing er bange for.